

Årsrapport 2003

Indhold

Beretning	side 2
Målrapportering	side 4
Regnskab	side 5
Påtegning	side 7

1: Beretning

Dansk Center for Undervisningsmiljø åbnede i april 2002, hvor der blev ansat en centerleder, en sekretær og tre faglige konsulenter. Centret blev etableret i medfør af Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, der trådte i kraft 01. august 2001. DCUM's opgave er at servicere ca. 4.100 skoler og uddannelsesinstitutioner, private som offentlige, i Danmark.

Grundskoleområdet har i 2003 været i fokus for de fleste af centrets aktiviteter. Grundskoleområdet omfatter langt den største enkeltgruppe af uddannelsesinstitutioner og elever. Det er centrets opfattelse, at det er på grundskoleområdet, at behovet for hjælp er størst når det drejer sig om at få udarbejdet en undervisningsmiljøvurdering samt sikre og udvikle et godt undervisningsmiljø på den enkelte uddannelsesinstitution.

I 2004 afslutter DCUM en række af de initiativer, der blev igangsat i 2003. Desuden vil centret i 2004 forbedre vores elektroniske evalueringsservice med et talende spørgeskema til de yngste elever, udgive en elevvejledning, lancere et mobbetermometer, en elektronisk undervisningsmiljøguide, gennemføre en kampagne for at få øget antallet af gennemførte undervisningsmiljøvurderinger på skoler og øvrige uddannelsesinstitutioner, gennemføre tre VIS-konferencer samt andre tiltag, der kan styrke indsatsen for sikringen og udviklingen af et godt undervisningsmiljø i Danmark.

Overordnet mål for Dansk Center for Undervisningsmiljø :

DCUM skal understøtte udviklingen af et godt undervisningsmiljø i Danmark. I Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø står der i kapitel 1, § 1, stk. 1 at "Elever, studerende og andre deltagere i offentlig og privat undervisning har ret til et godt undervisningsmiljø, således at undervisningen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Undervisningsmiljøet på skoler og uddannelsesinstitutioner (uddannelsessteder) skal fremme deltagernes muligheder for udvikling og læring og omfatter derfor også uddannelsesstedets psykiske og æstetiske miljø".

Hovedopgaver:

Af Undervisningsmiljøloven fremgår det at DCUM har 3 hovedopgaver:

- 1: DCUM medvirker til sikring og udvikling af et godt undervisningsmiljø i Danmark, herunder at yde vejledning og rådgivning til elever og studerende samt uddannelsessteder og myndigheder i undervisningsmiljøspørgsmål.
- 2: DCUM samler og systematiserer viden om regler og praksis af betydning for undervisningsmiljøet og stiller den indsamlede viden til rådighed for offentligheden
- 3: DCUM er forum for dialog og udvikling af et godt undervisningsmiljø i Danmark og kan tage initiativer med hensyn til ethvert spørgsmål som centret finder af betydning for undervisningsmiljøet og udtale sig herom over for den myndighed, hvorunder det overordnede ansvar hører. Centret udgiver hvert år en beretning om sit arbejde.

Faglige resultater for Dansk Center for Undervisningsmiljø

Dansk Center for Undervisningsmiljø's faglige resultater i 2003 bestod blandt andet i en række initiativer til understøttelse af skolers og uddannelsesinstitutioners arbejde med at forbedre undervisningsmiljøet og opfylde lovkravet om at udfærdige en skriftlig undervisningsmiljøvurdering:

- DCUM har igangsat initiativer til oplysning om - og bekæmpelse af - mobning i grundskolen. Her skal fremhæves samarbejdet med forældreforeningen Skole og Samfund og Børnerådet om at få etableret et nationalt samarbejde, - en Trivsels erklæring, ligesom vi sammen med Børnerådet tog initiativ til at udarbejde en kvantitativ undersøgelse af mobningens omfang i 7. klasse. De nævnte to initiativer afsluttes og offentliggøres i foråret 2004.
- DCUM har udgivet en bog om æstetik i grundskolen,
- www.dcum.dk er blevet udbygget og gjort mere brugervenlig

- DCUM har forberedt et konferencekoncept – VIS – der henvender sig til skolernes praktikere (elever, lærere, ledere, forældre m. fl. Og som afvikles første gang i januar 2004
- DCUM afholdt en række kurser og foredrag om at arbejde med undervisningsmiljø
- DCUM forbereder udgivelsen af et undervisningsmateriale til 5. – 8. klasse omhandlende undervisningsmiljø,
- Vi har deltaget i Netforum, der er otte kommuners og 11 uddannelsesinstitutioners samarbejdsforum for at tilvejebringe et tidssvarende vejledningsværktøj til kortlægning af frafaldet på ungdomsuddannelserne.
- DCUM har som indtægtsdækket virksomhed tilbudt Evalueringsservice, der blev købt af 52 skoler og uddannelsesinstitutioner i 2003
- En ikke ubetydelig del af centrets opgaver løses også i form af daglig kontakt til brugerne i bredeste forstand,
- Konsulenterne og centerlederen indgår i faglige netværk og følgegrupper og deltager i gennemførelsen af forskellige større og mindre projekter i direkte samarbejde med skoler og uddannelsesinstitutioner.

Finansielle resultater for Dansk Center for Undervisningsmiljø, finanslovskonto 20.89.15 (mio. kr.)

Indtægter	1,6
Udgifter	6,5
Resultat, brutto	4,9
Bevilling, netttotal	5,0
Resultat, netto	0,1
Til videreførsel	2,3

2: Målrapportering i henhold til DCUM's tre hovedopgaver

1. Sikring og udvikling af et godt undervisningsmiljø:

- [Www.dcum.dk](http://www.dcum.dk) er løbende blevet udbygget: f. eks. love og regler, inspiration, spørgsmål og svar
- Rådgivning og vejledning telefonisk og pr. e-mail
- Afholdt 27 kurser og foredrag landet over.

2. Samling og systematisering af viden om regler og praksis:

- Skrevet og udgivet bogen ÆSTETIK JA TAK, - udsendt til alle grundskoler.
- Artikler og kronikker til dag- og fagblade og i øvrigt til rådighed for pressen
- DCUM foretog i 2003 en undersøgelse af, hvor mange skoler og uddannelsesinstitutioner, der havde udarbejdet den lovpligtige undervisningsmiljøvurdering. Resultatet blev stillet til rådighed for undervisningsministeriet.

3. Forum for dialog og udvikling af et godt undervisningsmiljø:

- Et gennemsnit på 20.000 besøg på hjemmesiden om måneden (i september 27.000)
- 52 skoler og uddannelsesinstitutioner købte ydelsen evalueringsservice til kortlægning af undervisningsmiljø
- I efteråret blev fundamentet lagt til et landsdækkende samarbejde for social trivsel og mod mobning i grundskolen. Samarbejdet forventes videreført i de kommende år.
- I februar udkom centrets første årsberetning, hvori der kan læses mere detaljeret om centrets aktiviteter i det forgangne år (2002).

Analyse af omfanget af gennemførte undervisningsmiljøvurderinger

Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø stiller krav om, at alle skoler og uddannelsesinstitutioner i Danmark skal udarbejde en skriftlig undervisningsmiljøvurdering. Det er uddannelsesinstitutionernes ansvar at udføre arbejdet med undervisningsmiljøvurderingen. Dansk Center for Undervisningsmiljø gennemførte i september 2003 en elektronisk spørgeskemaundersøgelse af, hvor langt skoler og uddannelsesinstitutioner var kommet med arbejdet. Vi udsendte 4.183 spørgeskemaer, hvoraf 1.772 blev besvaret, - en svarprocent på 42. Da DCUM skal understøtte skolers og uddannelsesinstitutioners arbejde med undervisningsmiljøet og vurderingerne heraf, så finder vi det nærliggende at følge udviklingen.

Af de 42 %, der besvarede vores spørgeskema, var det kun 32 %, der sagde ja til, at den første undervisningsmiljøvurdering var gennemført, og kun 9 % sagde, at UMV'en var offentliggjort på skolens hjemmeside. Kun 37 % af skolerne havde fået valgt to undervisningsmiljørepræsentanter blandt elever og studerende og kun 33 % af skolerne havde holdt møde(r) i sikkerhedsgruppen, hvor elevers/studerendes repræsentanter havde deltaget.

Fra DCUM's side vurderer vi, at det ovenstående resultat er mangelfuldt og utilfredsstillende i betragtning af, at loven har været gældende siden 01. august 2001. Vi vil derfor sætte yderligere fokus på dette område; blandt andet ved i 2004 målrettet at henvende os til ejerne af skoler og uddannelsessteder, for at indskærpe lovens krav om at gennemføre skriftlige undervisningsmiljøvurderinger.

3: Regnskab

Regnskab for DCUM (i 1000 kr.)

	Regnskab 2002	Budget 2003	Regnskab 2003	Difference	Budget 2004
Udgifter	5.400	5.500	6.529	-1.029	5.400
- heraf løn	1.700	2.400	2.478	-78	2.300
- heraf øvrig drift	3.700	3.100	4.051	-951	3.100
Indtægter	0,0	500	1.603	-1103	400
Resultat brutto	5.400	5.000	4.926	74	5.000
Bevilling netto	5.100	5.000	5.000	-	5.000
Resultat netto	-300	0,0	74	-	0,0

Årets resultat er tilfredsstillende fordi vi har haft et højere aktivitetsniveau end forudsat i budgettet for 2003.

Vi har haft indtægter til driften, indtægtsdækket virksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter.

Bevillingsafregning (i 1000 kr.)

Hovedkonto	Bevilling	Regnskab	Årets overskud	Akkumuleret overskud til videreførsel ultimo 2003
Lønsum	2.100	2.427	-327	673
Øvrig drift	2.900	2.499	401	1.629
I alt	5.000	4.926	74	2.302

Som følge af en rammekodningsfejl i forbindelse med udarbejdelse af FFL 2003 er DCUM i 2003 teknisk ikke omfattet af lønsumstyringen. Dette har imidlertid aldrig været hensigten, at DCUM ikke skulle lønsumstyres, og ovenstående bevillingsafregning er derfor foretaget som om, at DCUM i 2003 er omfattet heraf. Dette indebærer, at der ikke er overensstemmelse med den bevillingsafregning, der er foretaget ovenfor, og den der kommer til at fremgå af statsregnskabet. Af bevillingsafregningen i statsregnskabet fremstår det således som om, at DCUM har et større akkumuleret lønsumoverskud end det rent faktisk er tilfældet og et tilsvarende mindre på øvrig drift. Der vil blive søgt korrigeret herfor i forbindelse med udarbejdelse af bevillingsafregningen for 2004.

På FL 2004 er DCUM opført som en lønsumsstyret institution.

Akkumuleret resultat (i 1000 kr.)

Hovedkonto	Ultimo 2001	Ultimo 2002	Årets resultat	Ultimo 2003
20.89.15	2.500	2.228	74	2.302

Akkumuleret resultat for indtægtsdækket virksomhed (i 1000 kr.)

Evalueringservice	2001	2002	2003
	0	0	26

DCUM's indtægtsdækkede virksomhed "evalueringservice" kan købes af skoler og uddannelsesinstitutioner. DCUM har kontrakt med en ekstern operatør, der løser opgaven for os. Resultatet 26.000 kr. er udtryk for DCUM's fortjeneste, når alle udgifter er dækket.

Tilskudsfinansierede aktiviteter (i 1000 kr.)

Udviklingsprogram Mobbetermometer	2001	2002	2003
	0	0	140

Udviklingsprogrammet "En skole i bevægelse", pkt 4, 1 udfører DCUM for undervisningsministeriet i henhold til separat aftale. For 2003 skal DCUM modtage 275.000 kr. til projektet.

Til Mobbetermometeret er der af undervisningsministeren givet en særlig bevilling på 1.635.000 kr. til produktudvikling i et samarbejde mellem fa. Rådgivende Sociologer og Dansk Center for Undervisningsmiljø.

Personale årsværk (normerede stillinger iht. Finanslovsbevilling)

2001	2002 (april - dec.)	2003
0	3,75	5

I 2003 opsagde én medarbejder sin stilling pr. 1. februar og blev samtidig erstattet af en nyansat.

4. Påtegning

Dansk Center for Undervisningsmiljø's Årsrapport og herunder ordinære årsregnskab for 2003 er fremlagt i henhold til Finansministeriets bekendtgørelse nr. 188 af 18. marts 2001 om statens regnskabsvæsen mv. (Regnskabsbekendtgørelsen) § 41, samt Akt 63 11/12-2002.

Årsrapporten dækker tillige de regnskabsmæssige forklaringer, der skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2003.

Årsrapporten giver efter ledelsens opfattelse et retvisende billede af centerets økonomiske og faglige resultater.

For øvrige oplysninger erklæres at disse er dækkende og at dokumentation herfor er tilstede.

Det bemærkes, at revisionen udføres efterfølgende af Rigsrevisionen.

Randers, den 15. april 2004

Bestyrelsesformand Jes Lunde

Centerleder Ole Juhl

Påtegning

Undervisningsministeriets påtegning af Årsrapporten for 2003 sker i overensstemmelse med ovennævnte fremlæggelse.

København, den 2004

Kontorchef Lisbeth Thorsen